

BOKANMELDELSE:

LITT SPRINGENDE OM UROLIG HJERTE

Boktittel: Hjertebank og hjerteklapp - kunnskap og råd om arytmier

Av Karin Køltzow og Liv Hopen

124 sider

Pris kr 200 + porto (fra www.hjerterytmmer.no)

Forfatterne av denne boken innleder med å skrive at deres ekspertise ligger i pasientrollen, ikke i det medisinske faglige. De vil imidlertid formidle både erfaringer og faktakunnskap og håper dette kan gjøre hverdagen lettere for mennesker med urolig hjerte. Forfatterne forteller en god del om egne opplevelser. De har også eksempler fra andre pasienter. Dessuten har de flettet inn en del korte dikt og mange egne kunstneriske illustrasjoner uten veldig nær sammenheng med teksten, etter litt skjønn. Disse gjør imidlertid layout mer tiltalende og kan øke folks lyst til å studere boken.

Boken har hovedfokus på urolig hjerte i form av ekstraslag og atrieflimmer og -flutter. Den avdramatiserer ekstraslag. Boken omhandler også hjerteblokk og pacemakerbehandling, men ikke særlig systematisk eller utførlig. Det er lite omtale av andre supra-ventrikulære rytmeforstyrrelser og svært lite om alvorlige ventrikulære arytmier.

Det er viet en god del sider til den personlige mestringen av plager. Forfatterne påpeker at mestring er en kontinuerlig prosess der utfordringene varierer. Det å ha en grunnstemning av glede er viktig, selv om man har en del plager i det daglige. Man må selv arbeide med å hente frem positive

tanke. Av og til må situasjonen endres, og av og til må man selv tilpasse seg situasjonen. Det er viktig å fokusere på alt man mestrer, ikke det man ikke greier, presiserer forfatterne.

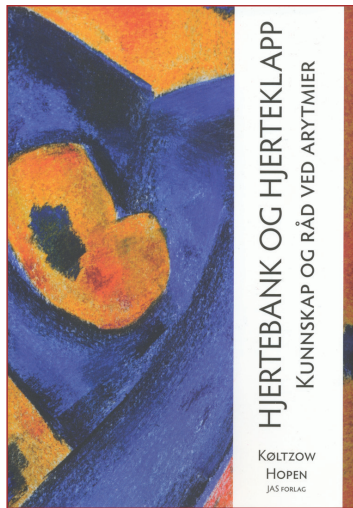
Når det gjelder møtet mellom legen og pasienten påpeker forfatterne at det er viktig at legen tar seg tid, lytter ordentlig, formidler trygghet og aktivt støtter pasientenes evne til å ta fatt i egen situasjon. Forfatterne forbereder også pasienten på hva som er viktige opplysninger for legen.

Blant annet gir de en liste over anamnesticke spørsmål pasienten kan vente seg, slik at de kan forberede svarene. De gir råd til pasienten å ha med en ferdig medikamentliste og til å note ned stikkord ved legebesøk for å huske hva som ble sagt og forklart.

Boken beskriver også hva vanlige undersøkelser som EKG, arbeids-EKG og ekkokardiografi går ut på.

Dette er ingen fullstendig lærebok og gir seg ikke ut for å være det. Jeg er likevel kritisk til en del omtaler og påstander i boken. Forfatterne har nok

hatt god nytte av de erfarne fagpersonene som har hjulpet til med fagstoffet i boka. Likevel bærer deler av faginholdet tydelig preg av å ha vært ført i pennen av forfattere uten solid medisinsk kompetanse. En del medisinske forklaringer er i beste fall upresise. Eksempelvis virker jo ikke warfarin ved å hindre antikoagulasjon i leveren, og røykeslutt er ikke helsebringende først og fremst fordi det gir mer oksygenrikt blod og dermed energi. Det foreligger så vidt jeg vet ingen dokumentasjon på at moderate doser te eller kaffe induserer arytmi. Selv om enkelte pasienter kan oppleve sammen-

heng, synes jeg man bør være varsom med universelle råd som: "Kutt ut mest mulig av kaffe og vanlig te". Bruken av hjertefrekvensregulerende midler beskrives, men det står knapt noe om antiarytmika, bortsett fra til sykehusbruk. For legen er det jo ofte en krevende avgjørelse når og hvordan man skal bruke disse, og pasienten tas ofte med i beslutningsprosessen. Ablasjonsbehandling omtales. Men at en slik invasiv prosedyre medfører en liten risiko for alvorlige komplikasjoner, berøres ikke i det hele tatt. Det er heller ingen diskusjon rundt bruken av antikoagulasjon. Den anatomiske beskrivelsen av hjertet er ikke spesielt presis.

Boken er ment som hjelp for mennesker med urolig hjerte, ikke for leger. Leger kan bli spurt om de vil anbefale den. Her er jeg noe forbeholden. Mange kan nok finne en god del stoff av interesse og verdi, men for dem som er mest opptatt av de medisinske opplysningene, synes jeg andre kilder er mer presise og egnede.

Olaf Rødevand

Oj! Hjertebank!